

УДК 378.016:821.161.2]:008:614.253.4

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vpe.2019.34.10594>

БАЗОВІ ПОНЯТТЯ МЕТОДИЧНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ В МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Марія Цуркан

*Буковинський державний медичний університет,
пл. Театральна, 2, Чернівці, Україна, 58002
maria-ts77@ukr.net*

Закцентовано увагу на необхідності розроблення методичної системи навчання української мови як іноземної (УМІ) в українських медичних вишах. Розглянуто та обґрунтовано зміст основних понять і термінів методичної системи навчання української мови іноземних студентів-медиків у закладах вищої освіти (ЗВО), зокрема таких як “система”, “методична система навчання”, “модель навчання”, “українська мова як іноземна”, “суб’єкт навчання”, “об’єкт навчання”, “компетенція”, “компетентність”, “професійно-комунікативна компетентність іноземного студента-медика”. Проаналізовано процес виникнення описаних понять та їх використання в різних наукових галузях, у тім числі в педагогіці та методиці. Визначено мету методичної системи навчання УМІ у медичних ЗВО, а саме: підготувати іноземних студентів-медиків до проходження клінічної практики в лікувальних закладах, що передбачає урахування специфіки спілкування лікаря з пацієнтом.

Ключові слова: методична система навчання, українська мова як іноземна, іноземний студент-медик, професійно-комунікативна компетентність іноземного студента-медика.

Вступ та аналіз попередніх досліджень. Одним з актуальних напрямів сучасної вищої освіти є навчання української мови, зокрема української мови як іноземної (УМІ). Варто зазначити, що проблеми викладання УМІ в закладах вищої освіти (ЗВО) розглянуто лише в окремих наукових дослідженнях (О. Антонів, З. Бакум, А. Бронська, К. Гейченко, Г. Іванишин, С. Костюк, І. Кочан, Т. Кудіна, Д. Мазурик, М. Мацюк, Н. Ніколаєва, В. Ніколаєнко, Л. Паламар, О. Пальчикова, Ж. Рагіна, Н. Станкевич, О. Тростинська, О. Туркевич, Н. Ушакова, О. Федорова, Г. Швець, А. Щербакова та ін.), тому сьогодні постала потреба розробити методичну систему навчання української мови для іноземних студентів-медиків у ЗВО, оскільки більшість іноземних громадян здобуває саме професію лікаря в українських вишах. Методика викладання УМІ досить нова наукова, навчальна та практична дисципліна, головна мета якої – навчання української

мови не лише як засобу адаптації, а й здобуття фахових знань. О. Горошкіна зазначає, що "...університетська методика викладання мовознавчих дисциплін менше розроблена, ніж шкільна, до того ж недостатньо досліджений характер реалізації законів навчання в різних умовах вищої школи, до цього часу актуальною залишається проблема визначення закономірностей, принципів, форм, методів, засобів навчання, а також змісту й структури курсу методики викладання лінгвістичних дисциплін" [5, с. 119]. Також дослідниця наголошує на активізації "розроблення методики навчання української мови як іноземної, мета якої – формування комунікативної компетентності іноземних студентів" [6, с. 38].

Мета нашої розвідки – обґрунтувати зміст таких основних понять і термінів методичної системи навчання УМІ, як "система", "методична система навчання", "модель навчання", "українська мова як іноземна", "суб'єкт навчання", "об'єкт навчання", "компетенція", "компетентність", "професійно-комунікативна компетентність іноземного студента-медика".

Виклад основного матеріалу. Ідея системності зародилася ще в античному світі (Платон, Аристотель, Евклід), пізніше її досліджували Б. Спіноза і Т. Лейбніц. Представники німецької класичної філософії Кант, Шеллінг і Гегель розробили принципи системності природи пізнання.

А. Богданов 1913 р. уперше науково обґрунтував систему пізнання світу, окресливши зміст таких понять, як система та її види, зовнішнє середовище, взаємодія з середовищем. У 30-х роках ХХ ст. Л. фон Берталанфі на семінарі з філософії в Чиказькому університеті висловив ідею про наявність загальних закономірностей у взаємодії великої кількості фізичних, біологічних, соціальних об'єктів [1].

Різні значення поняття "система" узагальнив у своєму дослідженні А. Уємов: система – це кількість об'єктів, на якій реалізуються визначені відносини з фіксованими властивостями, або кількість об'єктів, яким притаманні наперед визначені властивості з фіксованими між ними відношеннями (А. Уємов); система – кількість пов'язаних між собою діючих компонентів тої чи іншої природи, що впорядкована відповідно до притаманних властивостей; ця кількість характеризується єдністю, що виражається в інтегральних властивостях і функціях множини (В. Тьютін); система – це різноманіття відношень і зв'язків елементів кількості, що є єдиним цілим (А. Урсул); системою можна назвати тільки такий комплекс вибірково включених компонентів, у яких взаємодія і взаємовідношення набувають характеру взаємодії компонентів на отримання сфокусованого корисного результату (П. Анохін) [27]. В. Сімонов розглядає систему як "сукупність об'єктів, взаємодія яких сприяє виникненню нових інтегрованих ознак, яких не мають частини і компоненти, що утворюють певну систему"

[26, с. 42]. Основні положення загальної теорії систем описано в навчальному посібнику для студентів І. Дудника, де зауважено, що “система – це відмежована від зовнішнього середовища сукупність взаємозв’язаних частин (компонентів), яка володіє якісно вищими та складнішими властивостями порівняно зі сумою властивостей її частин і характеризується певним складом (набором) компонентів і певним способом їх взаємодії” [9].

У сучасних наукових працях зазначено, що *система* (від грец. *συστημα* – поєднання, утворення) – “сукупність визначених елементів, між якими існує закономірний зв’язок чи взаємодія. Якісні характеристики цих елементів становлять зміст системи, сукупність закономірних зв’язків між елементами – внутрішню форму, або структуру системи. ... За сучасних умов поняття *система* набуло важливого пізнавального значення. Його застосовують в усіх науках, становлячи концептуальну основу вивчення складних явищ чи процесів природи і суспільства” [28, с. 583]; “порядок, зумовлений правильним, планомірним розташуванням і взаємним зв’язком частин чого-небудь; продуманий план; заведений, прийнятий порядок; сукупність принципів, які є основою певного вчення; сукупність методів, прийомів виконання чого-небудь” [4, с. 1126].

С. Караман трактує цю категорію як “будь-яке складне явище, до якого входять численні елементи, які утворюють певну сукупність завдяки наявності між ними внутрішніх зв’язків” [17, с. 137]. М. Греб наголошує: “Кожна система має свою структуру, складники якої розглядають як підсистему. Ієрархічна залежність підсистем визначається супідрядністю їх функцій: функціонування кожної з них і всіх разом спрямоване на досягнення однієї мети” [7, с. 46]. В. Ковальчук уважає, що “система – це не просте поєднання окремих частин у єдине ціле, а цілісний комплекс взаємопов’язаних елементів, що становить особливу єдність, певний взаємозв’язок із середовищем; є елементом системи більш високого порядку, і нерідко окремі елементи самі можуть бути підсистемами стосовно загальної системи” [11, с. 47].

На основі аналізу досліджень про зміст вищеописаної категорії вважаємо, що *система* – це концептуально інтегроване явище, складові компоненти якого перебувають у закономірному внутрішньому зв’язку, що зумовлює постійну взаємодію і взаємозалежність цих компонентів й утворює логічно структуровану єдність.

Основними системами організації навчально-пізнавальної діяльності є освітня, педагогічна, дидактична і методична системи.

Освітня система, або система освіти, – це “сукупність складників освіти, рівнів і ступенів освіти, кваліфікацій, освітніх програм, стандартів освіти, ліцензійних умов, закладів освіти та інших суб’єктів освітньої

діяльності, учасників освітнього процесу, органів управління у сфері освіти, а також нормативно-правових актів, що регулюють відносини між ними” [22].

Педагогічна система, на думку Я. Мамонтова, – це “система наукових тверджень, яка трактує та координує для певної мети основні педагогічні фактори (педагог, учень, дидактичний матеріал) та встановлює їхній стосунок до даного суспільного середовища” [16, с. 133]. Н. Кузьміна пояснює педагогічну систему як безліч взаємопов’язаних структурних і функціональних компонентів, підпорядкованих завданням виховання, освіти і навчання підростаючого покоління та дорослих людей [18, с. 11]. Головною метою педагогічної системи, як бачимо, є організований і цілеспрямований вплив на формування та виховання особистості, здатної самореалізуватися в соціумі.

Складовою педагогічної системи є дидактична система. І. Малафіїк зазначає: “Оскільки педагогічна система – це організований об’єкт, що управляє процесом передання і засвоєння того соціального досвіду, який сьогодні нагромадило людство, то дидактична система – це організований об’єкт, за допомогою якого вчитель забезпечує управління процесом передання засвоєння учнями системи знань про суспільство, природу, людину і на цій основі розвиток у кожного з них пізнавальних сил, формування наукового світогляду, культури поведінки, позитивних людських якостей” [15, с. 16]. У наукових розвідках сучасних дослідників дидактичну систему пояснено “як сукупність взаємозалежних між собою дидактичних компонентів (зміст, принципи, форми, методи, засоби навчання тощо) в основі дидактичних підсистем (теорій, концепцій тощо), функціональність яких залежить від загальних парадигмальних (визначених історичними обставинами та суспільними потребами) вимог” [20], “сукупність взаємопов’язаних і взаємозалежних між собою дидактичних компонентів, функціональність яких залежить від суспільних потреб та вимог до розвитку освіти для конкретного історичного періоду існування людства” [10, с. 27].

Дидактичну систему, метою якої є навчання конкретного предмета, визначають як методичну систему (В. Беспалько, В. Биков, Н. Грицай, Н. Кузьміна, В. Краєвський, О. Кучерук, Н. Матяш, Н. Морзе, А. Пишкало та ін.).

Поняття “методична система” було об’єктом дослідження багатьох учених, які пропонували своє бачення змісту цієї категорії. Так, на думку В. Беспалька, методична система складається із багатьох взаємозв’язаних структурних і функціональних компонентів, за допомогою яких досягаються цілі навчання [2]. А. Пишкало зазначає, що методична система навчання є сукупністю п’яти ієрархічно пов’язаних компонентів: цілей навчання, його змісту, методів, засобів та організаційних форм навчання [23; 24]. В. Крисько під методичною системою розуміє сукупність взаємозв’язаних і

взаємообумовлених методів, форм, засобів навчання, планування й організації, контролю, аналізу, корекції навчального процесу, які спрямовані на підвищення ефективності навчання [13, с. 322]. О. Спірін вважає, що методична система навчання – це сукупність ієрархічно пов'язаних компонентів: цілей навчання, змісту, методів, засобів і форм організації навчання, що утворюють єдину цілісну функціональну структуру, орієнтовану на досягнення цілей навчання. Функціонування методичної системи підпорядковано закономірностям, що пов'язані з внутрішньою будовою самої системи, коли зміна однієї чи декількох її компонентів приведе до зміни всієї системи [26].

В. Биков зауважує, що “методичні системи навчання є відповідними складовими (підсистемами) педагогічних систем, в яких здійснюється навчально-виховний процес. Ці складові призначені для забезпечення умов формування змістового, технологічного та організаційного фундаменту навчально-виховного процесу, досягнення якості освіти” [3, с. 309]. О. Кучерук визначає методичну систему навчання “як комплекс взаємопов'язаних цілей, принципів, змісту, методів, засобів, організаційних форм навчання, що на основі взаємодії вчителя й учнів забезпечує прогнозований позитивний результат” [14, с. 212].

Н. Морзе наголошує, що, створюючи методичні системи, потрібно брати до уваги такі їх особливості: 1) цілісність – залежність кожного елемента системи від його місця й функцій у системі; 2) структурність – функціонування системи зумовлене не стільки особливостями її окремих елементів, скільки властивостями її структури; 3) взаємозалежність системи й середовища – система формується та проявляє свої властивості в процесі взаємовпливів із середовищем; 4) ієрархічність – кожний елемент системи своєю чергою можна розглядати як систему, а система, яку досліджують у цьому випадку, сама є елементом більш широкої системи; 5) множинність описів – унаслідок принципової складності кожної системи її адекватне пізнання потребує побудови різних моделей, кожна з яких описує лише певний аспект системи [19].

Узагальнюючи проаналізовані дослідження, вважаємо, що *методична система навчання* – це складна, цілісна, ієрархічно структурована система, що складається із взаємопов'язаних і взаємозумовлених функціональних компонентів (підхід до навчання, цілі, зміст, завдання, принципи, методи, форми, засоби навчання) та спрямована на формування певних компетенцій і компетентностей, досягнення бажаного результату, підвищення ефективності процесу навчання.

Методична система навчання української мови як іноземної ґрунтується на основі вищезазначених характеристик і передбачає побудову її узагальненої моделі, що сприятиме послідовній та практичній реалізації

пропонованої системи. Метою розроблення та створення цієї моделі є підготовка іноземних студентів-медиків до проходження клінічної практики в лікувальних закладах, що передбачає урахування специфіки спілкування лікаря з пацієнтом.

Поняття “модель” широко використовують у наукових дослідженнях, проте трактують по-різному: “зразок, що відтворює або імітує будову і дію якого-небудь об’єкта, використовується для одержання нових знань про об’єкт” [4, с. 535]; “штучно створений об’єкт у вигляді схеми, фізичних конструкцій, знакових форм або формул, який, будучи подібний до досліджуваного об’єкта (або явища), відображає та відтворює в простішому й грубом вигляді структуру, властивості, взаємозв’язок і відносини між елементами цього об’єкта” [8, с. 22]; “цілісна множинна сукупність основних складових навчального процесу, еталонне уявлення про навчання та його конструювання” [29]; А. Попович зазначає: “Будь-яка модель повинна відповідати таким вимогам: інгерентність (узгодженість моделі з освітнім середовищем, яке здатне забезпечити її функціонування), простота (зрозуміла, зручна для послуговування), адекватність (передбачає можливість досягти поставленої мети відповідно до сформульованих критеріїв)” [21, с. 167].

Беручи до уваги описані вище обґрунтування “моделі”, вважаємо, що *модель навчання української мови як іноземної у медичних ЗВО* повинна бути професійно орієнтованою, оптимально структурованою і прогнозованою, такою, що забезпечить формування професійно-комунікативної компетентності іноземного студента-медика та ефективне проходження ним клінічної практики в лікувальних установах (див. рисунок).

Основні етапи навчання української мови як іноземної у медичних ЗВО

Як бачимо, *українська мова як іноземна* – не лише засіб щоденного побутового спілкування студентів-іноземних громадян в іншомовному середовищі, а й інструмент здобуття спеціальних знань й оволодіння професією лікаря, головною метою якої є надання кваліфікованої медичної допомоги пацієнтові. Професійний рівень як іноземного, так і вітчизняного лікаря залежить від рівня сформованості його професійно-комунікативної

компетентності, яка, як зазначено у наших попередніх розвідках, поєднує професійні та комунікативні компетенції й компетентності.

Терміни “компетенція” і “компетентність” описали у своїх наукових розвідках Н. Бібік, А. Богуш, М. Вашуленко, М. Головань, Н. Голуб, М. Греб, І. Зимня, С. Караман, О. Копусь, К. Климова, Л. Мамчур, М. Пентиліук, О. Сисоєва, Л. Хоружа, А. Хуторський та ін. Проаналізувавши праці різних мовознавців і лінгводидактів, уважаємо, що *компетенція* – це сукупність знань, уявлень, умінь, навичок і ставлень, що формуються в процесі навчання та застосовуються у певній сфері діяльності, а *компетентність* – інтегрована якість (властивість) або комплексна характеристика особистості, що поєднує бажання, готовність і здатність проводити діяльність (досягати поставленої мети, вирішувати проблеми, розв’язувати завдання, аналізувати ситуацію, приймати рішення, контролювати як власні, так і чужі дії, кваліфіковано та креативно реалізовувати потенціал тощо) у певній професійній сфері; на основі попередньо набутих компетенцій.

Дослідження понять “професійна” і “комунікативна” компетентність (Ю. Ємельянов, Л. Пиріг, З. Бакум, Н. Бібік, Я. Кодлюк, О. Овчарук, С. Сисоєва, В. Погрібна та ін.) є підґрунтям нашого висновку про те, що *професійно-комунікативна компетентність іноземного студента-медика* – складна лінгвістично-педагогічна категорія, яка інтегрує професійні знання, самостійний і творчий склад мислення, комунікативні уміння та навички, моральні цінності, необхідні для ведення якісної професійної діяльності.

Також компонентами методичної системи навчання української мови як іноземної у медичних вишах є об’єкт і суб’єкти навчання: *об’єкт* – процес навчання УМІ, *суб’єкти* – іноземні студенти-медики I–IV (VI) курсів і підготовчого відділення, спеціальностей “Медицина”, “Стоматологія”, “Фармація”.

Висновки. Отже, з’ясування змісту таких базових понять методичної системи навчання української мови іноземних студентів-медиків ЗВО, як “система”, “методична система навчання”, “модель навчання”, “українська мова як іноземна”, “суб’єкт навчання”, “об’єкт навчання”, “компетенція”, “компетентність”, “професійно-комунікативна компетентність іноземного студента-медика”, уможливило обґрунтування термінологічного поля та подальше розроблення й удосконалення цієї методичної системи.

1. Берталанфи Л. фон. История и статус общей теории систем / Л. фон Берталанфи // Системные исследования. Методологические проблемы. Ежегодник. – Москва : Наука, 1973. – С. 20–37.

2. *Беспалько В. П.* Слагаемые педагогической технологии / В. П. Беспалько. – Москва : Педагогика, 1989. – 190 с.
3. *Биков В. Ю.* Моделі організаційних систем відкритої освіти : [монографія] / В. Ю. Биков. – Київ : Атіка, 2009. – 684 с.
4. Великий тлумачний словник української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – Київ, Ірпінь : ВТФ “Перун”, 2004. – 1440 с.
5. *Горошкіна О.* Лінгводидактичні засади викладання курсу “Методика викладання лінгвістичних дисциплін” у магістратурі / О. Горошкіна // Вісник Луганськ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Педагогічні науки. – Луганськ, 2012. – № 24 (2). – С. 119–127.
6. *Горошкіна О.* Реалізація соціокультурного аспекту навчання української мови як іноземної / О. Горошкіна // *Studia Ukrainica Posnaniensia ; Instytut Filologii Rosyjskiej i Ukrainskiej UAM.* – Poznań, 2017. – Vol. V. – С. 37–44.
7. *Греб М. М.* Теоретико-методичні засади навчання лексикології та фразеології майбутніх учителів початкових класів : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 / М. М. Греб. – Бердянськ, 2017. – 502 с.
8. *Дахин А. Н.* Педагогическое моделирование: сущность, эффективность и неопределенность / А. Н. Дахин // *Педагогика.* – 2003. – № 4. – С. 21–26.
9. *Дудник І. М.* Вступ до загальної теорії систем: навч. посібник / І. М. Дудник. – Київ : Кондор, 2009. – 206 с.
10. *Кобернік С. Г.* Дидактична система навчання географії в основній школі : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : спец. 13.00.02 “Теорія та методика навчання (географія)” / С. Г. Кобернік. – Київ, 2013. – 40 с.
11. *Ковальчук В. А.* Теоретичні та методичні основи професійної підготовки майбутніх учителів до роботи в умовах варіативності освітньо-виховних систем : дис. доктора пед. наук : 13.00.04 / В. А. Ковальчук. – Житомир, 2016. – 514 с.
12. *Краевский В. В.* Проблемы научного обоснования обучения (методологический аспект) / В. В. Краевский. – Москва : Педагогика, 1977. – 264 с.
13. *Крысько В. Г.* Психология и педагогика: схемы и комментарии / В. Г. Крысько. – Москва : ВладосПресс, 2001. – 368 с.
14. *Кучерук О. А.* Система методів навчання української мови в основній школі: теорія і практика : монографія / О. А. Кучерук. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. – 420 с.
15. *Малафіїк І. В.* Дидактика: навч. посібник / І. В. Малафіїк. – Київ : Кондор, 2005. – 397 с.

16. *Мамонтов Я. А.* Педагогічна система як принцип науково-педагогічного дослідження / Я. А. Мамонтов // Шляхи освіти. – 1927. – № 5. – С. 131–135.
17. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах: підручник для студентів філологічних факультетів університетів / М. І. Пентилюк, С. О. Караман, О. В. Караман, О. М. Горошкіна та ін. ; за ред. М. І. Пентилюк. – Київ : Ленвіт, 2005. – 400 с.
18. Методы системного педагогического исследования : учеб. пособие / под ред. Н. В. Кузьминой. – Ленинград : ЛГУ, 1980. – 172 с.
19. *Морзе Н. В.* Система методичної підготовки майбутніх вчителів інформатики в педагогічних університетах : автореф. дис. ... докт. пед. наук : 13.00.02 / Н. В. Морзе. – Київ, 2003. – 39 с.
20. *Осадченко І.* Термінологічний аналіз дидактичних категорій: “система”, “вид”, “тип”, “модель”, “технологія” / І. Осадченко // Зб. наук. праць Уман. держ. пед. ун-ту ім. П. Тичини. – 2010. – Ч. 1. – С. 217–226.
21. *Попович А.* Методична система навчання стилістики майбутніх учителів української мови і літератури : дис. ... доктора пед. наук : 13.00.02 / А. Попович. – Кам’янець-Подільський, 2018. – 678 с.
22. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145.
23. *Пышкало А. М.* Средства обучения математике / А. М. Пышкало. – Москва : Просвещение, 1980. – 358 с.
24. *Пышкало А. М.* Методическая система обучения геометрии в начальной школе / А. М. Пышкало // Авторский доклад по монографии “Методика обучения геометрии в начальных классах” : предст. на соиск. ... докт. пед. наук. – Москва, 1975. – 60 с.
25. *Симонов В. П.* Педагогический менеджмент. 50 НОУ-ХАУ в управлении педагогическими системами : учеб. пособие / В. П. Симонов. – Москва : Педагогическое общество России, 1999. – 427 с.
26. *Спірін О. М.* Понятійний апарат кредитно-модульної системи навчання / О. М. Спірін // Вісник Житом. пед. ун-ту. – 2004. – № 15. – С. 83–86.
27. *Уемов А. И.* Системный подход и общая теория систем / А. И. Уемов. – Москва : Мысль, 1978. – 272 с.
28. Філософський енциклопедичний словник / [за ред. В. І. Шинкарука]. – Київ : Абрис, 2002. – 744 с.
29. *Ягунов В. В.* Педагогіка : навч. посібник / В. В. Ягунов. – Київ : Либідь, 2002. – 560 с.

Стаття: надійшла до редколегії 18.09.2019
доопрацьована 21.09.2019
прийнята до друку 12.10.2019

**BASIC CONCEPTS OF THE METHODOLOGICAL SYSTEM OF LEARNING
THE UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE AT MEDICAL INSTITUTIONS
OF HIGHER EDUCATION**

Mariya Tsurkan

*Bukovyna State Medical University,
Teatralna Square, 2, Chernivtsi, Ukraine, UA-58002
maria-ts77@ukr.net*

The attention is paid in the article on the necessity of developing the methodological system of learning the Ukrainian as a foreign language (UFL) at Ukrainian Medical Higher Institutions. The process of occurrence of basic terms and their application in various scientific branches has been analyzed, including Pedagogy and Methodology. The key notions of the methodological system of learning the Ukrainian as a foreign language by medical students have been considered and proved at institutions of higher education (IHE), in particular, such as “system”, “methodological system of education”, “model of education”, “Ukrainian as a foreign language”, “subject of education”, “object of education”, “competency”, “competence”, “professional and communicative competence of a foreign medical student”. The author finds out, that a *system* is the conceptually integrated phenomenon, constituent components of which are in regular internal connection, that causes constant interaction and interdependence of these components and creates logically structured unity. *Methodological system of education* is the complex, holistic, hierarchically structured system, that consists of interrelated and inter-conditional functional components (approach to studying, goals, content, tasks, principles, methods, forms, means of education) and directs the formation of certain competences and competencies, achievement of the desired results, increasing the efficiency of the education process of. The article indicates, that the methodological system of learning the Ukrainian as a foreign language is grounded on the basis of the characteristics mentioned above and provides the construction of its generalized professionally oriented, optimally structured and predicted *model*, that will promote consistent and practical realization of the proposed system. It emphasizes that the *Ukrainian as a foreign language* is not only a means of everyday communication of students who are foreign citizens in foreign language environment, but a tool for obtaining special knowledge and mastering the profession of a doctor, the main aim of which is the provision of qualified medical assistance for a patient. The aim of the methodological system is to study the Ukrainian as a foreign language at medical IHE, namely to prepare foreign medical students for clinical practice at medical institutions, that trains to consider the specificity of communication between a doctor and a patient.

Key words: methodological system of education, Ukrainian as a foreign language, foreign medical student, professional and communicative competence of a foreign medical student.